

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název: **Dívčí válka v nejstarších českých kronikách**

Řešitel: **Vratislav Vokurka**

Bakalářská práce Vratislava Vokurky se zabývá dvěma nejstaršími dochovanými narativy o „dívčí válce“, tím Kosmovým a tím „Dalimilovým“. Řešitel je navzájem srovnává, sleduje jejich stavbu, míru a způsob zakotvení v evropské (latinské) kultuře, shrnuje různé způsoby jejich interpretace od obrozenců po Dušana Třeštika a Martina Golemu a na několika místech načrtává svůj vlastní přístup. Podle Vokurkových vlastních slov se zde čtenáři dává především „průřez“ narativy o ‚dívčí válce‘ z diachronního hlediska“ (s. 80). S touto charakteristikou souhlasím a oceňuji netriviální konstrukci, o níž řešitel svůj průřez opírá, když např. pracuje se skutečností, že to nejstarší vyprávění o „dívčí válce“, Kosmovo, působí nejfiktivněji, zatímco pozdější autoři (s vrcholem v Hájkovi z Libočan) prezentují příběh čím dál důsledněji jako fakt (s. 63), nebo když samozřejmě prezentuje „dívčí válku“ jako matérii, která žije v různých patrech kultury, u Vrchlického, Zeyera i u Františka Ringo Čecha.

Vokurkův text představuje skoro ideální exemplář takové bakalářské práce, v níž řešitel zmapuje stav badatelské otázky, seznámí se s míněním autorit, vejde s nimi do dialogu a zbuduje tak solidní základ pro hlubší sondy v práci diplomové. Předložená práce nicméně bez problémů ob stojí i bez tohoto výhledu a vlastních interpretací řešitele v ní není málo.

Z těchto samostatných interpretací mi jako nejzajímavější připadají ty, které se opírají o naratologický a filologický instrumentář. Vokurka skvěle pracuje se (spíše programovými) texty Evy von Contzen o specificitě středověkých narativů a ukazuje jejich možné praktické využití (s. 10–11). Z tohoto dialogu s autoritou vyplývá, že příběh o „dívčí válce“ může sloužit jako typický příklad takového narativu i s problémy, které s sebou takové vyprávění pro moderního interpreta nese – a to právě díky hojnosti verzí, v nichž se tento příběh zachoval. Mezi nimi vystupuje ta Kosmova především jako vyprávění o dávnověku, zakládající a zároveň exotické, zatímco „Dalimil“ spíše exemplárně řeší jakýsi problém – snad jde o vzájemný vztah pohlaví, v širším plánu patrně rovněž o chování vladařů a jejich poddaných a o budování komunity (které je pro „Dalimila“ tak důležité). Řešitel pozorně vnímá právě ty rozdíly mezi Kosmou a „Dalimilem“, díky nimž můžeme zachytit odlišnosti jejich vypravěčských person, i to, jak na sebe navazují. Přesvědčivě se tu pracuje např. s vazbou „Dalimilova“ Přemysla jakožto moudrého a všeteckým duchem nadaného vládce, který však na počátku sám nebojuje a stojí proti mužům bojovníkům nedbajícím „jeho moudrých rad“, ke Kosmově etymologizující charakteristice prvního knížete slovy *praemeditans vel superexcogitans* (s. 49–50). Výtečné jsou rovněž autorovy průběžné exkursy k formálně podmíněným způsobům vyprávění (např. zmínka o „příhodnosti“ užití slova *aurea* v daktylském hexametru v polemice s Golemou; s. 62–63).

Méně přesvědčivě na mě působí autorovo zamyšlení nad jménem Šárka jako zdrobnělina od hebrejského jména Sára – Sárka (s. 51–53). I zde však autor prokazuje svůj dar vyhmátnout důležité prvky z textu a tato jeho úvaha by stála opětovné promyšlení s ohledem na obrazy Židů v celé „Dalimilově“ kronice.

Před touto obhajobou konstatuji, že bakalářská práce Vratislava Vokurky bezpochyby splňuje i přesahuje všechny náležitosti, jaké by měla práce tohoto typu mít (zřetelný přesah spatřuji např. v autorově evidentní jazykové vybavenosti). Proto ji bez dalších otázek či výtek **do-
poručuji k obhajobě** a navrhuji hodnotit jako **v ý b o r n o u**.

V Rovensku pod Troskami 1. září 2023
Mgr. Matouš Jaluška, Ph.D.